

СДРУЖЕНИЕ ЗА КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
И ЗАЩИТА ПРАВАТА НА АРТИСТИТЕ ИЗПЪЛНИТЕЛИ „АРТИСТАУТОР“

Вх. № ККМ-553-13-2-13/19.01.2015г.

ДО

**г-жа Полина Карастоянова – Председател
на Комисията по културата и медиите към
НС**

СТАНОВИЩЕ

от Сдружение „АртистАвтор“ по

Законопроект за изменение и допълнение на
ЗАПСП

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с изготвения законопроект за изменение и допълнение на ЗАПСП и дадената ни възможност да дадем своето становище върху него, представяме следните коментари:

1. По отношение предвидените в §1- §4 допълнения и създаването на нов раздел VIII в глава седма, въвеждащ разпоредбите на Директива 28/2012/ЕС пряко в националното ни законодателство, нямаме никакви възражения и приветстваме урегулирането на използването на т.нар. „осиротели произведения“. Надяваме се, че този път Народното събрание ще подsigури приемането на тези промени в максимално кратки срокове, предвид започналата процедура за нарушение 2014/0496 по чл.258 от Договора за функционирането на ЕС.

2. Предвид предстоящата процедура по ревизия на ЗАПСП, е абсолютно наложително да се приемат промени и в други текстове от Закона, които в течение на годините са се показали като несвършени, недействащи и/или създават основа за спекулации от една или друга страна.

Още в края на 2013г. бяха проведени дебати в Комисията по културата и медиите към Народното събрание, по най-наболелите въпроси, но приемането на

законодателни промени бе отложено за по-късен етап, предвид желанието да се транспонират възможно най-бързо в Закона разпоредбите на Директива 2011/77/ЕС.

Бяха внесени предложения за изменения в ЗАПСП от почти всички организации за колективно управление на права, като голяма част от тях отбелязваха едни и същи проблеми.

Бихме желали да насочим вниманието Ви към внесеното от „АртистАутор” предложение от края на 2013г. за изменение на ЗАПСП:

§ 1. Член 19 се променя както следва: „На автора се дължи възнаграждение за всеки вид използване на произведението и за всяко поредно използване от същия вид.”

§ 2. В чл. 21 се правят следните изменения:

1. В алинея 1 изразът „всяка друга електронна съобщителна мрежа и за предоставянето на електронен достъп до него по реда на чл. 18, ал. 2, т. 10” се заменя с думата „кабел”, а изречение второ се заличава.

2. В алинея 2 изразът „всички други електронни съобщителни мрежи” се заменя с думата „кабел”, а изразът „освен в случаите, когато правата за предаване на произведенията са отстъпени на доставчиците на медийни услуги в съответствие с чл. 91, ал. 5” се заличава.

3. В алинея 3 изразът „предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги” се заменя с „осъществяващо обществени електронни съобщения чрез кабелна мрежа за разпространение на български или чуждестранни радио или телевизионни програми”.

4. В алинея 4 изразът „предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги” се заменя с „осъществяващо обществени електронни съобщения чрез кабелна мрежа за разпространение на български или чуждестранни радио или телевизионни програми”.

§ 3. В чл. 22 се създават ал. 3 и ал. 4, както следва:

„(3) В случаите по ал. 1 организацията посредник дължи на автора възнаграждение отделно от всяко друго. Всеки отказ от такова възнаграждение от страна на автора е недействителен. Правото да събират това възнаграждение може да бъде предоставено от автора само на организации за колективно управление на съответната категория авторски права.

(4) Възнагражденията по ал. 3 се събират само чрез организации за колективно управление на съответните категории авторски права. Размерът и начинът на плащането му се определят по споразумение между тези организации и задължените предприятия, които осъществяват електронни съобщения чрез спътникова мрежа за разпространение на български или чуждестранни радио или телевизионни програми.,,

§ 4. В чл. 26 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се изменя така:

„Възнаграждението по ал .1, изречение първо се дължи от лицата, които:

1. произвеждат празни информационни носители или записващи устройства;
2. доставят празни информационни носители или записващи устройства от територията на държави – членки на Европейския съюз.
3. внасят от трети страни празни информационни носители или записващи устройства;”

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Възнаграждението по ал.1, изречение второ се дължи от лицата, които:

1. произвеждат копирни или записващи устройства;
2. доставят копирни или записващи устройства от територията на държави-членки на Европейския съюз;
3. внасят от трети страни копирни или записващи устройства;
4. правят копия от отпечатани произведения или части от тях за лично използване от трети лица срещу възнаграждение.”

3. Алинеи 5-16 се заменят със следните текстове:

„(5) Солидарно отговорни за заплащането на компенсационните възнаграждения по ал.1 са и всички лица, които по занятие търгуват с информационни носители, записващи или копирни устройства, включително и посредством електронна търговия”.

(6) Възнагражденията по ал.1 се дължат от лицата по ал. 3 и 4 за извършените на територията на страната продажби на празни информационни носители, записващи и копирни устройства. За записващи и копирни устройства, вградени в съставни устройства, позволяващи възпроизвеждане по смисъла на чл.25, ал. 1, възнаграждение се дължи само за вградените устройства.

(7) Видовете информационни носители, записващи и копирни устройства, за които се дължи възнаграждение по ал.1, се определят в тарифи на организациите по ал.8. По отношение на тарифите чл.40е се прилага съответно. При определяне на видовете носители и устройства, подлежащи на облагане с компенсационно възнаграждение се взема предвид дали устройствата се явяват част от други устройства, които имат самостоятелна функция, в каква степен носителите и устройствата се използват за възпроизвеждане по смисъла на чл.25, ал.1, както и вероятния брой и вида печатни копия, възпроизвеждани от съответните копирни устройства. Размерът на възнаграждението е 5 на сто от продажната цена на празните информационни носители по съответните тарифни позиции, фактурирана на разпространител или на краен потребител според случая, както и от цената на всяко копие, възпроизведено по репрографски начин. За записващите и копирните устройства размерът на възнаграждението е 2 на сто от продажната цена на устройствата по съответните тарифни позиции, фактурирана на разпространител или на краен потребител според случая, а за записващите и копирни устройства, вградени в

съставни устройства – от средната пазарна цена за самостоятелно устройство със същите характеристики.

(8) Възнагражденията по ал.1, изречение първо и по ал.1, изречение второ се изплащат на различни за двете отделни категории права организации, по една за всяка категория права, създадени по реда на Глава Седма, Раздел 1а, от сдружения, които представляват различните категории правеносители по отношение на правото им на компенсационни възнаграждения и притежават механизъм за индивидуално разпределение на тези възнаграждения между членовете си. Тези организации разпределят възнагражденията между сдруженията, членуващи в тях. Преди разпределението 20 на сто от събраната сума се отчислява и превежда по сметката на Националния фонд "Култура". С изплащането на съответните възнаграждения по ал.1 на организация по изречение първо се счита, че лицата по ал.3, 4 и 5 са изпълнили изцяло задълженията си по този член.

(9) Разпределението на събраните суми между отделните категории носители на права се извършва по следния начин:

1. на възнагражденията по ал.1, изречение първо:

- а) една трета за авторите;
- б) една трета за артистите-изпълнители;
- в) една трета за продуцентите;

2. на възнагражденията по ал.1, изречение второ:

- а) 50 на сто за авторите;
- б) 50 на сто за издателите.

(10) Компенсационни възнаграждения не се дължат, а в случай, че са били събрани подлежат на връщане, когато:

1. празните информационни носители:

- а) са станали предмет на сделка за износ за трети страни или доставка за друга държава-членка на Европейския съюз без да са били запълнени в страната;
- б) са били закупени в страната от лице, което е придобило по законен път правото да прави такива записи и е уредило въпроса с авторските и сродните им права, свързани със записа;
- в) са били закупени в страната от доставчици на аудио-визуални медийни услуги/радиоуслуги, които законно осъществяват своята дейност, запълнени са от тях и са оставени за нуждите на техните собствени предавания;
- г) са били закупени в страната от производители на филми и други аудиовизуални произведения и са били използвани за техни собствени производствени или рекламни цели;
- д) са били снабдени или впоследствие бъдат снабдени с технически средства за защита;

2. записващите или копирни устройства:

а) са станали предмет на сделка за износ за трети страни или доставка за друга държава-членка на Европейския съюз без да са били използвани в страната;

б) са били закупени от държавни и общински органи;

в) са били закупени от лечебни, рехабилитационни и социални заведения и места за изтърпяване на наказания.

(11) Фактите и обстоятелствата по предходната алинея трябва да бъдат доказани от лицата, които претендират освобождаване от плащане или връщане на суми по предходната алинея. Исканията, заедно с доказателствата, трябва да бъдат представени на съответните организации по ал. 8 в писмен вид в сроковете по ал.12. Организацията по ал.8 разглежда исканията в едномесечен срок от тяхното получаване. Сумите, подлежащи на връщане, се изплащат от организацията по ал.8 в срок от един месец след датата на протокола за одобряване на исканията заедно с доказателствата.

(12) Лицата, които са задължени съгласно ал.3 и ал.4 да изплащат компенсационни възнаграждения, са длъжни в едномесечен срок след изтичане на всяко календарно шестмесечие да предоставят на съответните организации по ал.8, писмена информация за видовете и общата продажна цена на продадените от всеки вид носители и устройства по съответните тарифни позиции, а също и за съставните устройства и видовете вградени в тях записващи и копирни устройства по извършените продажби, както и информация за осъществените от тях през същия период сделки при условията на ал.10, придружени с доказателства за предвидените в нея факти и обстоятелства. Получената информация не може да се разгласява и използва за друго, освен за събиране и разпределяне на възнагражденията. Възнагражденията се изплащат на организацията, които ги събират в срок от един месец, следващ отчетния.

(13) Лицата по ал. 3 и ал. 4, т.1, 2 и 3 са длъжни да посочват в издадените от тях фактури при продажбата на празни информационни носители, записващи или копирни устройства, начисленото и платено за тях компенсационно възнаграждение, отделно от цената на носителя или устройството.

(14) Лицата по ал. 5 са длъжни в едномесечен срок след поискване от страна на организацията по ал. 8 да им предоставят документи, доказващи, че компенсационните възнаграждения за подлежащите на облагане носители или устройства, с които те търгуват, са платени. При непредставянето на такива документи се предполага, че възнагражденията не са платени и същите се изплащат на организацията по ал. 8 от лицата по ал. 5. Получената информация не може да се разгласява и използва за друго, освен за събиране и разпределяне на възнагражденията.

(15) Държавните органи, които осъществяват контрол върху производството на информационни носители или записващи и копирни устройства, както и органите на митническата и данъчната администрация предоставят на организацията по ал. 7 при поискване от тяхна страна, информация за производителите, съответно вносителите или получателите на подлежащи на облагане носители или устройства от страни-

членки на Европейския съюз, както и за видовете, количествата и цените им, а също така и данни за лицата и държавите, от които те са получени. Организацията, получила тази информация, не могат да я използват за друго, освен за събирането на компенсационните възнаграждения.

(16) Разпоредбите на този член не се отнасят до компютърните програми и архитектурните произведения.

§ 5. Член 67 се изменя както следва: „Продуцентът може да използва части от произведението или отделни кадри в обем, оправдан от рекламата за филма, без съгласието на авторите и без заплащане на възнаграждение. Той може да използва такива части или кадри за други цели само със съгласието на авторите по чл. 62, ал. 1 и срещу заплащане на възнаграждение. Други лица могат да използват части или кадри само със съгласието на авторите по чл. 62, ал. 1 и срещу заплащане на възнаграждение. За използване на части или кадри от филм или друго аудиовизуално произведение не се прилагат правилата за използване на цитати.”

§ 6. В чл.78 се правят следните изменения и допълнения:

1. Заглавието се изменя така: „Участие в създаването на филм или друго аудиовизуално произведение.“

2. В ал. 1 думата „заснемането” се заменя със „създаването и адаптирането”. Добавя се изречение второ – „Продуцентът дължи възнаграждение на артистите-изпълнители за отстъпените права”.

3. Създава се алинея 3.а: „Договорите по ал.1 с артистите, изпълняващи главни роли, предвиждат освен възнаграждението за отстъпване на права, също така и допълнителни възнаграждения за различните видове използване на произведението, както и за всяко използване след първоначалното разгласяване. Допълнителните възнаграждения се дължат от съответните ползватели, като според желанието на носителите на права, се определя дали да се получават чрез продуцента или чрез организация за колективно управление на права. Във втория случай продуцентът е длъжен да предвиди това в договорите, които сключва за използване на произведението. Ако в договорите по ал.1 не е било уговорено друго, размерите на допълнителните възнаграждения се определят по реда на чл.40е”.

4. Алинея 5 се отменя.

§7. В чл.84 след думите „а на” се добавя „чл.65 и”.

§ 8. В чл. 91 се правят следните изменения:

В ал. 1, т. 1 изразът „електронни съобщителни мрежи” се заменя с думата „кабел”.

В ал. 1, т. 3 изразът „друга електронна съобщителна мрежа” се заменя с думата „кабел”.

В ал. 5 изразът „електронна съобщителна мрежа” се заменя с „кабелна мрежа”.

§ 9. Чл.95а, ал.2 се изменя, както следва:

„Организациите по ал.1 могат да предявяват иски и да искат мерки по повод категории права, за които са регистрирани, без да е необходимо установяване на индивидуално поверените им права за управление, съответно – за защита. В тези случаи разпоредбата на чл.26, ал.4 от Гражданския процесуален кодекс не се прилага.”

§ 10. В чл. 96е се правят следните изменения и допълнения:

Създава се нова ал. 2 със следното съдържание:

„Принудителните административни мерки по ал. 1 се прилагат и по отношение на трети лица, за които има достатъчно данни, че способстват за извършването на дейност, която съставлява или ще съставлява нарушение по този закон.”

Досегашните алинеи 2, 3 и 4 стават съответно алинеи 3, 4 и 5.

В съществуващата ал. 2 (съответно ал. 3) след израза „ал. 1” се добавя изразът „и ал. 2”.

В съществуващата ал.3 (съответно ал.4) изразът „ал.2” се замества с израза „ал.3”.

Създава се нова ал. 6 със следното съдържание:

„(6) Заповедта, с която е наложена принудителна административна мярка може да включва и разпореждане за предварителното ѝ изпълнение при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс.”

§ 11. Създава се нов чл.98д:

„(1) Кметовете на общини осъществяват контрол относно наличието на предварително уредени права за публично изпълнение на живо или чрез запис на произведения, на записани изпълнения, на звукозаписи, на записи на филм или друго аудио-визуално произведение или на части от тях, от страна на търговските обекти и туристическите обекти по смисъла на чл. 3, ал. 2, т. 1-3 от Закона за туризма.

(2) Лицата, собственици на търговски обекти и туристически обекти по смисъла на чл. 3, ал. 2, т. 1-3 от Закона за туризма, предоставят всяка година на кметовете на общини при поискване доказателства за отстъпените им права за публично изпълнение.

(3) За нарушение на разпоредбата на ал. 2 на лицата, собственици на търговски обекти и туристически обекти по смисъла на чл. 3, ал. 2, т. 1-3 от Закона за туризма, се налага имуществена санкция в размер от 2 000 до 10 000 лева.

(4)Нарушенията се установяват от длъжностните лица, определени със заповед на кмета на общината.

(5) Наказателните постановления се издават от кмета на общината.

(6) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.”

§ 12. §2 от Допълнителните разпоредби се изменя както следва:

Създава се нова точка 5а:

„5а.“Съобщаване на изпълнение на публиката“ е изпращането на изпълнението до публиката чрез всякакви средства, освен излъчването по безжичен път, по начин, даващ ѝ възможност да го слуша и/или гледа.“.

т.19 се изменя така:

„Информационни носители“ са всички носители, върху които могат да бъдат възпроизведени и съхранени обекти на авторското право и сродните му права и даващи възможност с помощта на подходящи технически средства тези обекти да бъдат след това възприемане слухово или визуално.“

т. 20 се изменя така:

„20. „Записващи устройства“ по смисъла на този член са всички устройства, които позволяват възпроизвеждането на обекти на авторското право и на сродните му права върху информационни носители, както и устройствата, които позволяват запаметяване на такива обекти в цифрова форма и последващото им слухово или визуално възприемане пряко и непосредствено или чрез използването на допълнителни технически средства, независимо от вида им.“

Създава се нова т.21:

„21. „Копирни устройства“ са всички устройства, позволяващи да се правят копия от печатни материали върху хартия или друг подобен носител чрез фотографска или друга технология, осигуряваща подобен резултат, пряко или с помощта на друго техническо устройство.“

Създава се нова т.22:

„22. „Съставни устройства“ са устройства, съдържащи записващи и/или копирни устройства по т.21 и 22, при които функциите за възпроизвеждане по смисъла на чл.25, ал.1, т.1 или т.2 се изпълняват от една обособена част от устройството, като съставното устройство изпълнява и други функции, различни от възпроизвеждане по смисъла на чл.25, ал.1, т.1 или т.2.“

Преходни разпоредби

§ 13. Разпоредбата на § 6 важи и за всички договори, сключени преди влизането на този закон в сила, като в случай на необходимост, страните могат да предоговорят условията в тях.

Необходимост има и от изменение на разпоредбите на **чл.40е, ал.9 и ал.10** от ЗАПСП, тъй като към настоящия момент процедурата, визирана в тези разпоредби е непълна. В случай на некоректно и недобросъвестно поведение от някоя от страните, процедурата лесно се блокира, като няма никакви законово определени защитни механизми за избягване шиканирането ѝ. Независимо, че това е особен вид „административна медиация“, органът, който е натоварен с извършването ѝ, не

разполага с никакъв способ да влияе върху своевременното и добросъвестно поведение на страните. По този начин Министерство на културата се превръща в една своеобразна „пощенска кутия“, като единствено може да регистрира извършените пред него действия. Предвид обстоятелството, че все повече от организациите за колективно управление на права ще прибягват до предвидената в ал.9 възможност, то следва спешно да се извършат законодателни промени.

Ето защо подкрепяме направеното през лятото на 2014г. предложение от „Музикаутор“ до Министерство на културата за изменение на тези текстове, в следния смисъл:

Текстът на чл. 40е, ал. 9 се изменя така:

(9) Когато обсъждането по ал. 5, в тримесечен срок от започване на преговорите завърши без споразумение, организацията за колективно управление на права уведомява министъра на културата, който назначава петчленна експертна комисия за всеки конкретен случай, в която се включва по един представител на договарящите по ал. 5 организации и трима експерти, предложени съвместно или одобрени и от двете организации. За тази цел в 14-дневен срок от получаване на уведомлението по предходното изречение министърът на културата изпраща покана до двете страни да посочат свой представител и трима, предложени съвместно или одобрени експерти. Ако в 14-дневен срок от получаването на поканата някоя от страните не отговори на поканата или не посочи свой представител, както и ако страните не постигнат съгласие относно експертите, които да участват в комисията, министърът на културата издава заповед за назначаване на петчленна експертна комисия, като служебно определя представител на организацията, която не е посочилата такъв, измежду лицата, които имат право да я представляват по закон, и служебно допълва необходимия брой експерти от списъка на медиаторите по чл. 40ж, ал. 2, изречение второ. Министърът на културата издава заповедта за назначаване на комисията в 14-дневен срок от изтичане на срока по предходното изречение.

Текстът на чл. 40е, ал. 10 се изменя така:

(10) Със заповедта за назначаване на комисията по ал. 9 министърът на културата определя и график за работа на комисията. Заседанията и работата на комисията се ръководят от министъра на културата или определено с негова заповед лице на щат към Министерство на културата. Във връзка с дейността си комисията може да иска сведения, документи и съдействие от държавни органи и други лица. В едномесечен срок от влизането в сила на заповедта на министъра за назначаването ѝ комисията изготвя мотивиран доклад, подписан от всички членове, с предложение до министъра на културата за утвърждаване или отказ за утвърждаване на предлаганите размери на възнагражденията или на техните изменения и/или допълнения. Предложението на комисията се приема с мнозинство на гласовете на всички членове на комисията. Член на комисията не може да се въздържи от гласуване. Член на комисията, който не е съгласен с мнението на мнозинството, мотивира отделно своето особено мнение. В двуседмичен срок от изготвяне на доклада на комисията министърът на културата със заповед утвърждава предлаганите размери на възнагражденията или техните изменения и/или допълнения или отказва утвърждаването им.

С уважение:

(Любомир Младенов – Председател на УС)

